

Innhold (klikk på sidetallet, så kommer du dit direkte ...)

Siste nytt om BIO	1
<i>John Birks: Slutt på urørt villmark</i>	1
<i>BIO + SMR = sant?</i>	3
<i>Fakultetsstyret bevilget strategiske midler</i>	3
<i>Vitenskapelig stilling innen geomikrobiologi</i>	3
<i>Driftsmidler til locus innen tidlig livshistorie hos fisk</i>	3
<i>Stipendiater innen funksjonell genomforskning</i>	3
<i>NANO-biologi?</i>	4
<i>Forskerskoler</i>	4
<i>Astrobiologi?</i>	4
<i>BIO med i gigantisk SOKRATES-søknad innen havbruk/fiskeri</i>	4
<i>Biomangfoldloven</i>	5
<i>Ludvigsen og to andre nordiske statsråder lanserer Nordic Marine Academy</i>	5
<i>Nye rutiner – forskudd på lønn ved tiltredelse/forlengelser</i>	5
<i>Europeisk helsetrygdkort/ European Health Insurance Card</i>	6
<i>Oppfordring til bruk av fraværassistent på e-post og telefon</i>	6
Siste nytt om verden rundt oss	6
<i>Kunngjøring fra Det sentrale valgstyret: valg av rektor og prorektor</i>	6
<i>Kunngjøring fra Det sentrale valgstyret: valg av medlemmer til Universitetsstyret</i>	6
<i>Rune Nilsen stiller til rektorvalg</i>	6
<i>Delta i debatt om rektorvalget!</i>	7
<i>Web-side for forskningsfartøyene til UiB og HI</i>	7
<i>NTNU: Institutt for biologi premierer for vitenskapelig produksjon</i>	7
Ny doktorgrad	7
<i>Regulering av fordøyelse hos marine fiskelarver</i>	7
Ny artikkel	8
<i>Vandvik, Heegaard og Måren: branner, beiting og biodiversitet</i>	8
Nytt om forskningsfinansiering og -administrasjon	9
<i>Ny nasjonalkomité for Global Change –forskning</i>	9
<i>HAVET OG KYSTEN - Nytt program under planlegging</i>	9
<i>Støtte til korte forskningsopphold ved museer, botaniske hager mm.</i>	9
<i>Nordiske skogforskere danner nettverk</i>	9
Ledige stillinger	9

Siste nytt om BIO

John Birks: Slutt på urørt villmark

John Birks er medforfatter på en artikkel som snart kommer på tryk i det prestisjetunge tidsskriftet PNAS (Proceedings of the National Academy of Science of the USA). Han har blitt intervjuet av "På Høyden" i forbindelse med at artikkelen nå er tilgjengelig på web. Sjansane for å finne "urørte" arktiske miljø som ikkje er påverka av klimaforandringar, er liten. Det er konklusjonen til ei forskargruppe som har studert biologiske endringar i arktiske innsjøar.

– Det er ein større produksjon i dei arktiske innsjøane enn før. Sommaren har blitt lengre og isdekket er redusert, og det fører til større produksjon av algar og smådyr. Denne utviklinga er aukande, seier professor i botanikk ved UiB, **John Birks**.

Postadresse:
Postboks 7800
N-5020 Bergen
Norge

Climate-driven regime shifts in the biological communities of arctic lakes

John P. Smol^{a,b,c}, Alexander P. Wolfe^{b,d,e}, H. John B. Birks^{f,g}, Marianne S. V. Douglas^h, Vivienne J. Jones^g, Atte Korholaⁱ, Reinhard Pfenitzl^j, Kathleen Rühland^k, Sanna Sorvari^l, Dermot Antoniades^h, Stephen J. Brooks^k, Marie-Andrée Fallu^l, Mike Hughes^g, Bronwyn E. Keatley^g, Tamsin E. Lalngl^l, Neal Michelutti^{a,h}, Larisa Nazarova^l, Marjut Nyman^l, Andrew M. Patersonⁿ, Blanca Perren^o, Roberto Quinlan^o, Milla Rautio^l, Emilie Saulnier-Talbot^l, Susanna Siltonen^l, Nadia Solovieva^g, and Jan Weckström^l

^aPaleoecological Environmental Assessment and Research Laboratory, Department of Biology, Queen's University, Kingston, Ontario, Canada K7L 3N6; ^bDepartment of Earth and Atmospheric Sciences, University of Alberta, Edmonton, Alberta, Canada T6G 2E3; ^cDepartment of Biology and Botanic Centre

Han er medforfattar på ein artikkel som i dag står på trykk i Proceedings of the National Academy of Sciences (PNAS) ([Les PNAS-artikkelen her](#)). Den internasjonale forskargruppa har undersøkt artsforandringar dei siste 150 år i innsjøsediment frå arktiske område i Canada, Finland, Russland og Svalbard.

Birks har stått for den statistiske utrekninga av storleiken på endringane. Undersøkingane har vist at dei største endringane har skjedd i dei nordlegaste områda. Det har lenge vore stor semje hjå klimaforskarar om at dei første og sterkaste signala om klimaendringar vil kome nær polane.

Menneskeskapt oppvarming einaste forklaring Forskarane har undersøkt mikrofossil i sediment frå 46 innsjøar i arktiske område. Dei viser relativt stabile tilhøve fram til om lag 1850. Etter dette har det skjedd store endringar i diversiteten av algar og smådyr i sedimenta. Dette er ei grunnleggjande utvikling som kan vere uråd å snu, og som kan få store konsekvensar for heile det arktiske dyre- og plantelivet.

– Vi veit at endringane ikkje skuldast sur nedbør eller forureining, og heller ikkje menneskeleg aktivitet nær innsjøane, for dette er relativt urørte område. Auka nitrogeninnhald i atmosfæren kan vere ei medverkande årsak i nokre tilfelle, men kan ikkje forklare det konsistente mønsteret. Då er det menneskeskapt klimaendringar som står att, også fordi funna fell godt saman med prediksjonar frå klimamodellane, seier Birks, som trur at vi i praksis ikkje lenger har urørt øydemark i Arktis.

– Personleg trur eg, sjølv om det står att å vise, at same type endringar har skjedd på landjorda. Eg har sett nokre foto frå ein engelsk ekspedisjon til Svalbard på 1930-talet. No kan ein ikkje kjenne att områda som er fotograferte. Det er mykje meir vegetasjon, men her treng vi meir data før vi kan konkludere, seier han.

Det er første gong slike data er samla systematisk over eit så stort område. I tillegg til å vise alarmerande endringar i arktiske økosystem, vil datamengda gå inn som ein del av arbeidet med å rekonstruere klimaet i fortida, så ein betre kan skilje mellom naturlege og menneskeskapt klimaendringar.

Artikkelen har ikke bare blitt bemerket av **På Høyden**. Flere britiske aviser har også slått den opp, og her finner du oppslaget i BBC: <http://news.bbc.co.uk/1/hi/sci/tech/4305931.stm>

Hva med DIN artikkel, da?

John er ikke bare en usedvanlig forsker, han er også veldig flink til å formidle den. Han er den ivrigste bidragsyter til BIO-INFO blant forskergruppene. Det er veldig bra! Men hva med forskningen i de 18 andre forskergruppene til BIO? Neste gang dere har en artikkel ute, og

Innsjø i arktisk Canada (Ellesmere Island). Perioden der dei arktiske innsjøane er isdekte, blir stadig kortare. (Foto: Bronwyn Keatley, Queen's University)

BBC NEWS | Science/Nature | Climate 'threatens' Arctic lakes - Microsoft Internet Explorer provided

File Edit View Favorites Tools Help

Back Forward Stop Home Search Favorites Media

Address <http://news.bbc.co.uk/1/hi/sci/tech/4305931.stm>

bbc.co.uk Home TV Radio Talk Where I Live A-Z Index

Low Graphics version | Change edition

BBC NEWS UK EDITION

Last Updated: Tuesday, 1 March, 2005, 11:00 GMT

E-mail this to a friend Printable version

Climate 'threatens' Arctic lakes

By Julianna Kettlewell
BBC News science reporter

Communities of creatures living in Arctic lakes are undergoing dramatic changes in response to climate warming, according to Canadian experts.

Groups of aquatic organisms in the Arctic show patterns of change over the last 150 years that are consistent with human-induced effects, they claim.

Shifts in the Arctic are likely to be indicative of wider reaching changes around the world, it is claimed.

Details appear in Proceedings of the National Academy of Sciences journal.

planlegger feiringen med Suksesserte (det gjør i alle fall Skjelettforskerne!), så må dere også diskutere om dette kan vinkles og formuleres slik at På Høyden eller forskning.no eller BT kan finne det interessant.

BIO + SMR = sant?

Etter diverse samtaler gjennom hele 2004 har nå [Senter for miljø- og ressursstudier](#) (SMR) bestemt seg for at de ønsker å utrede å gå inn i BIO. SMR er en enhet under MN-fakultetet, med spesielt ansvar for tverrfaglig og tverrfakultær undervisning og forskning. Senteret ble etablert i 1989 og driver tverrfaglig forskning og undervisning orientert mot problemstillinger innen miljø, ressurs og forvaltning. Senterets aktiviteter preges av samarbeid på tvers av fakultetsgrensene. SMR er hovedkoordinator for samarbeidet mellom [Universitetet i Bergen](#) og [Makerere University of Uganda](#). Senteret har en undervisningsportefølje som inkluderer to bachelorgrader: [Bachelor i Kystsonerforvaltning](#) og [Bachelor i Miljø og ressursstudier](#) samt [Master in Water Studies](#). SMR vil først og fremst tilføre BIO mer tyngde innen nord-sør samarbeid og utviklingsrelatert forskning og utdanning. Kanskje kan sammenslåingen skje allerede pr 1. juli 2005.

Fakultetsstyret bevilget strategiske midler

På [fakultetsstyremøtet 2. mars](#) tok styret stilling til fakultetsdirektørens forslag til fordeling av ”strategiske midler”. Dette er penger som ble avsatt i budsjettet i desember i fjor, og som da ble besluttet fordelt i forbindelse med revisjonen av tildelingen til instituttene på nyåret. Og nå skal det altså skje... I [forslaget fra fakultetsdirektøren](#) ligger flere elementer som er av interesse for BIO. Fakultetsstyret vedtok forslaget uten endringer.

Vitenskapelig stilling innen geomikrobiologi

Fakultetsdirektøren foreslo å forskuttere en fast vitenskapelig stilling innen temaet geomikrobiologi. Dette er i samsvar med budsjettskrivet fra BIO i august i fjor, der vi svarte på en utfordring fra Institutt for geovitenskap (IFG) om å bidra til at UiBs lederskap i verden innen dette feltet bare kan ivaretas ved en felles forskergruppe. IFG tilsatte i fjor en førsteamanuensis innen dette feltet, og nå er det BIOs tur. Etter fakultetsdirektørens forslag vil vi få 3 års start-hjelp til denne stillingen, og deretter må vi finansiere den over egen ramme. Det er en god hjelp for oss. Fakultetet ville ikke kunne bruke strategiske midler til å tildele BIO varige ressurser (da måtte vi kunne kalle hele budsjettet ”strategisk”), så 3 år er nok den lengste horisont fakultetet bruker på strategipakker. Forslaget krever imidlertid at UiB sentralt også avsetter midler til samme formål. Dersom MN ikke lykkes med dette, vil pengene bli satt på bok til 2006, og så bevilget til samme formål.

Driftsmidler til locus innen tidlig livshistorie hos fisk

BIO ba også i august om at fakultetet forlenger finansieringen av locuset innen tidlig livshistorie hos fisk. Fakultetet har de siste årene finansiert en liten håndfull av satsninger på tvers av de gamle instituttene, men ga våren 2004 signal om at dette måtte nå de nye instituttene overta eller vurdere verdien av. BIO ba pent om at dette locuset måtte forlenges, og vi har blitt hørt. Fakultetet har ikke selv midler til dette, men prioriterer det meget høyt dersom det kommer strategiske midler fra UiB sentralt. Det er all grunn til å bevare troen... Dette locuset bandt sammen forskning ved IFM og Zool Inst; nå binder det sammen forskning i FIBER (Fiskebiologi, økologi og reproduksjon) og UBF (Utviklingsbiologi hos fisk). De viktigste kostnadene hittil har vært en ingeniørstilling samt husleie til Industrielaboratoriet.

Stipendiater innen funksjonell genomforskning

FUGE-styret har denne vinteren invitert til skisser til delprosjekter innen et samlet norsk marint FUGE-program rettet primært mot torsk og laks. BIO har gått sammen med Molekylærbiologisk institutt, Sars-senteret, Computational Biology Unit (CBU) ved UNIFOBs avdeling for beregningsvitenskap, samt Havforskningsinstituttet og en rekke andre partnere i en felles søknad. FUGE krever at institusjonene stiller med betydelige egenandeler, og UiB har antydning at så mye som fire stipendiatstillinger kan bli utløst dersom referee-behandlingen av søknadene våre slår gunstig ut. Ingen har sagt at disse 4 kommer til BIO, men kanskje får vi 2 av dem? For BIO er i alle fall dette helt i tråd med rådene fra Biofagevalueringen om at den havbruksrelaterte forskningen bør dreies i en mer

fundamental retning. Ved BIO er det først og fremst forskergruppa Utviklingsbiologi hos fisk som orienterer seg mot marint FUGE.

NANO-biologi?

Fakultetsdirektøren er også opptatt av å styrke MNs rolle innen nanoteknologi. Her er det forslag om stipendiatstillinger, driftsstøtte fra fakultetet og utløsning av sentrale UiB-ressurser. Ved BIO vil dette kunne komme mikrobiologene til fordel, kanskje spesielt forskergruppa innen Ekstremofile mikroorganismer.

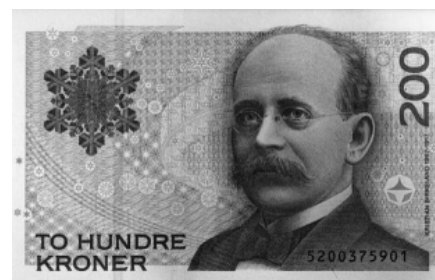
Forskerskoler

En annen sak i fakultetsstyret denne gangen er videre arbeid med utvikling av [forskerskole-begrepet](#). BIO har jo i år fått to nye stipendiatstillinger knyttet til forskerskolen i marin biologi, så på en måte er vi i gang. Fakultetet hadde i fjor planer om at all PhD-utdanning ved MN skal skje gjennom tre *Graduate Schools*. Denne idéen måtte først forlates fordi den ikke passet med UiBs planer, men nå er disse igjen forandret. Fakultetsdirektøren vil derfor ha utredet en plan som kan sikre alle PhD-studenter deltakelse i graduate schools, der forskerskolene kanskje blir profilerte enheter innen disse. Fakultetsdirektøren vil derfor ha nedsatt en arbeidsgruppe bestående av prodekanus, to instituttledere og leder av [Nordic Marine Academy](#) (BIOs **Arild Folkvord**), som får i oppdrag å utarbeide forslag til organisering av Graduate Schools med underliggende strukturer, inklusive forskerskoler. Organiseringen må åpne for samarbeid på tvers av fakultets-, institusjons- og landegrenser. Gruppen bes også vurdere de tentative betegnelse på de tre Graduate Schools og eventuelt komme med andre forslag. Gruppen gis frist til 13. mai slik at forslaget til organisering kan legges fram for instituttlederne i møte 18. mai, for fakultets forskerutdanningsutvalg 1. juni og behandles endelig i fakultetsstyret 15. juni. Deretter gis fagmiljøene tid fram til 15. oktober med å utarbeide konkrete forslag til innholdet i strukturen før behandling i forskerutdanningsutvalget i november og fakultetsstyret i desember med etablering fra 1. januar 2006.

Astrobiologi?

Institutt for fysikk og teknologi har tatt på seg å koordinere et initiativ til en felles-satsing ved UiB innen romforskning. Initiativtakerne er forskere ved Institutt for fysikk og teknologi, Institutt for geovitenskap, Geofysisk institutt og BIO (**Nils-Kåre Birkeland**). Initiativet er spilt inn til UiB sentralt. Visjonen er å skape en internasjonalt ledende tverrfaglig romforskningsgruppe med hovedfokus på fire tema: (1) Universelle plasmaprosesser, (2) Rombasert atmosfære- og klimaforskning, (3) Planetær geologi og biologi, samt (4) Astrofysikk og astrobiologi. Dokumentet peker på de muligheter som nå ligger i en solid satsing på rombasert eksperimentell virksomhet ved Universitetet i Bergen, samt hvilken faglig innhold en slik satsning bør ha. Planen kan leses på BIOs webside for [høringsnotater](#). Planen har hittil ikke ført til annet enn oppmerksomhet og vennlige ord.

Nils-Kåre Birkeland har ikke noe bilde av seg på hjemmesiden sin. Vi viser derfor et bilde av prof Kristian Birkeland fra UiO. Han er dog mer berømt for nordlys enn for astrobiologi. Også mange andre BIO-ansatte drøyer i det lengste med å vise sitt rette ansikt på web. Vi kan derfor komme til å måtte vise mange substitutt-bilder i BIO-INFO.

BIO med i gigantisk SOKRATES-søknad innen havbruk/fiskeri

Karin Pittman og **Jan Petter Myklebust** fra Internasjonalt kontor har nettopp deltatt i utformingen av en SOKRATES søknad om akva og fiskeri, med ca 120 partnere. Det var koordinert av Ghent (Patrick Sorgeloos, tidligere president i European Aquaculture Society og mye annet) og AquaTT v/David Murphy og Margaret Eleftheriou (Sigurd Stefansson og Karin har nesten 15 års gode erfaring med disse). Karin og Jan Petter Myklebust skrev WP1 som har med masterutdanning å gjøre, samt en del generelle tekster. Nedenfor er en 200 ords oppsummering av hva søknaden går på, skrevet på

"Eurospeak". Det går en stund før vi får vite resultatet, men kryss fingrene:

AQUATNET is a multidisciplinary Thematic Network uniting both academic and vocational aspects of the Bologna reforms and the establishment of the European Higher Education Area in the field of Aquaculture, Fisheries and Aquatic Resources Management. One of its major aims is to become the TUNING reference for the aquaculture, fisheries and aquatic resources sector and to this end, there are 6 themed Workpackages encapsulating the changes taking place in all three Bologna cycles: curriculum development and assessment (including competency-based and learning outcome approaches); proposed transparency measures (including Qualifications Frameworks), quality assurance; measures to improve student mobility, innovation in teaching (elearning and ICT technologies and their role in joint degrees), and new methods of language training promoting language diversity. Network deliverables pull together different elements of the Bologna, Copenhagen and Lisbon Processes for the benefit of the entire sector, involving the production sector, consumers, , educationists, researchers and NGOs. 3 over-arching Workpackages are dedicated to the needs of industry, academia and society. All stakeholders will participate in the 3 annual meetings, and in project management. Deliverables include a web portal, student conferences, publications and online self-tuition language learning modules all geared towards the promotion of life-long learning in its many aspects.

AQUATNET is a multidisciplinary Thematic Network uniting both academic and vocational aspects of the current reforms and setting up of the European Higher Education Area in the field of Aquaculture, Fisheries and Aquatic Resources. Workpackages dealing with MSc and PhD curriculum development and assesment, transparency in teaching and education, student mobility, innovation in teaching and language diversity encapsulate the changes taking place at the tertiary level, and propose ways of pulling together the different elements of the Bologna, Copenhagen and Lisbon Processes for the benefit of the entire sector, involving the production sector, representatives of the consumers, educators, researchers and NGOs. Annual meetings (something on activities and on output) One of the major aims of the AQUATNET Network is to become the TUNING reference for the aquaculture, fisheries and aquatic resources sector.

Biomangfoldloven

BIO har blitt forespurt om å være høringsinstans for forslaget til den nye Biomangfoldloven. **Christoffer Schander, Lawrence Kirkendall og Vigdis Vandvik** har alle frivillig tatt på seg å arbeide seg gjennom det mer enn 800 sider lange NOU-notatet. De (og vi) har fått frist til etter sommerferien. Dokumentet ligger åpent til allmen glede: <http://www.dep.no/filarkiv/229786/NOU0404028-TS.pdf>

Ludvigsen og to andre nordiske statsråder lanserer Nordic Marine Academy

Den offisielle lanseringen fant sted i København 28. februar, der Norges fiskeriminister, Islands næringsminister og Færøyens samarbeidsminister sløyet fisk...

Les mer på hjemmesiden til [NordForsk](#) og [Norden](#)

Fristen for å søke støtte til organisering av forskerkurs under NMA er **15. mars**. Søknadsskjema og [mer info](#) →

Søknadsfrist for mobilitetsstipender for yngre forskere er **1. april**

Nye rutiner – forskudd på lønn ved tiltredelse/forlengelser

Universitetet i Bergen har lagt opp til nye rutiner som blant annet gjør det vanskeligere å få utbetalt forskudd på lønn. Det er derfor viktig å være ute i god tid, helst en måned før tiltredelsesdato. Vi arbeider med å få et bedre system for å overvåke arbeidsavtaler og utløpsdatoer. Det er uansett fint om **Kaja Iden** eller **Eva Beate Hårklau** får et hint i god tid før tilsetting eller forlengelse av arbeidsavtale.

Europeisk helsetrygdkort/ European Health Insurance Card

The European Health Insurance Card documents that you are entitled to necessary medical treatment during temporary stays in other EEA countries or in Switzerland. The card replaces the earlier E 111 form. You need your personal number to to finalize your application.

Søk på norsk

http://www.trygdeetaten.no/default.asp?strTema=utland&path=europeisk_mrhelsetrygdkort

Apply in English

http://www.trygdeetaten.no/default.asp?strTema=utland&path=european_mrhealth_mrinsurance_mrca rd

Oppfordring til bruk av fraværassistent på e-post og telefon

Vi har mottatt klager på at ansatte er utilgjengelige og ekspedisjonen ikke vet om de er tilstede. Det er verken gjennomførbart eller ønskelig at ekspedisjonene skal ta i mot melding om kortere og lengre fravær. Vi ber om at fraværassistent benyttes på e-post og telefon om mulig.

E-post (benyttes ved lengre fravær, av de som har MS Outlook): Åpne Microsoft Outlook og vær sikker på at du står i e-post-delen av Outlook (ikke i kalender, kontakter eller annet). Velg den rullegardinmenyen som heter VERKTØY, finn FRAVÆRSASSISTENT omtrent på midten av listen. Skriv budskapet ditt og kryss av - **Jeg er ikke på kontoret**, klikk **OK**. De som sender e-post til deg vil få automatisk beskjed om at du ikke er tilstede. Du reverserer ved å velge – **Jeg er på kontoret**, og **OK**.

Telefon: I intern telefonkatalog sidene 16 og 17 finner du bruksanvisning for fraværsmarkering på reiser, møter, kurs, lunsj osv., en hurtig beskrivelse her:

Møte til kl. time+minutt: Løft av røret, tast *23*3*time+minutt# legg på. De som ringer internt får opp på sitt display at du er i møte til det tidspunktet du har tastet inn. Dermed er også ekspedisjonen orientert.

Siste nytt om verden rundt oss

Kunngjøring fra Det sentrale valgstyret: valg av rektor og prorektor

Valg av rektor og prorektor for perioden 01.08.2005 – 31.07.2009

Med forbehold om utfallet av Stortingets behandling av forslaget til ny lov om universiteter og høyskoler, gjør Det sentrale valgstyret kjent:

Valgdato: det blir elektronisk stemmegivning for alle grupper, med avslutning den **14. april**. Rektor og prorektor skal denne gang velges under ett, dvs. i ett og samme valg.

Forslagsfrist: onsdag den **16. mars**

Les [kunngjøringen](#) og [fremgangsmåten for å foreslå kandidater](#) her.

Kunngjøring fra Det sentrale valgstyret: valg av medlemmer til Universitetsstyret

Valg av medlemmer til Universitetsstyret for perioden 01.08.2005 – 31.07.2009

Det skal velges **to** medlemmer av og blant gruppe **A**, **ett** medlem av og blant gruppe **B** og **ett** medlem av og blant gruppe **C**.

Valgdatoer:

Tilsatte i gruppe C: elektronisk stemmegivning, slutt torsdag den **12. mai**

Tilsatte i gruppe A og B: elektronisk stemmegivning, slutt torsdag den **19. mai**

(det blir separate valg for gruppe A og B, men de holdes samtidig)

Forslagsfrister:

Gruppe C: torsdag den **14. april**

Gruppe A og B: torsdag den **21. april**

For studentene (gruppe D) styres valget av Studentrådet, som vil gi nærmere kunngjøring.

Les [kunngjøringen](#) og [fremgangsmåten for å foreslå kandidater](#) her.

Rune Nilsen stiller til rektorvalg

Professor og prorektor ved Universitetet i Bergen, **Rune Nilsen**, lanseres som rektorkandidat. Dermed har to kandidater nå offisielt meldt seg på i kampen om vervet som UiBs øverste leder. Fra før har professor Sigmund Grønmo blitt foreslått.

En liste bestående av 26 forslagsstillere står bak Nilsen. Blant disse er to dekaner, flere prodekaner og to medlemmer av universitetsstyret. Disse ønsker samtidig professor i klinisk psykologi, **Gerd Kvale**, som ny prorektor. Les mer i [På Høyden](#).

Delta i debatt om rektorvalget!

Send inn et "leserbrev" til meg, så skal jeg lage ei web-side for BIO med diskusjon om kandidater og valg til rektoratet og universitetsstyret. Sammendrag av leserbrevene kan også komme på trykk i selveste BIO-INFO.

Web-side for forskningsfartøyene til UiB og HI

Rederiavdelingen ved HI har lagt ut viktig informasjon om fartøydrift/rutiner/tokt etc. på web-side utenfor HI-brannmuren. Du finner det på <http://rederi.imr.no/>

NTNU: Institutt for biologi premierer for vitenskapelig produksjon

Institutt for biologi ved NTNU sto for en pen andel av samlet antall publikasjoner fra NT-fakultetet i fjor. Instituttleder Eivin Røskaft er spesielt fornøyd med den høye andelen vitenskapelige artikler. I de siste årene har instituttet brukt premiering for å stimulere aktiviteten. **På 2004-budsjettet gikk 1,5 millioner kroner til å belønne forskere som fikk inn artikler i internasjonale tidsskrifter med refereeordning. Røskaft mener at systemet virker etter hensikten og stimulerer både til individuell publisering og samproduksjoner.**

– Folk anstrenger seg litt ekstra, fastslår Røskaft. – Men vi har stadig diskusjoner om premiebeløpet skal differensieres etter nivået på artiklene. Noen mener at en artikkel i "Nature" skal gi større økonomisk uttelling enn

artikler i smalere og mindre prestisjetunge publikasjoner.

Internasjonalisering

- Jeg har nettopp sjekket opp "Nature" på nettet. I løpet av de fem-seks siste årene fikk jeg 10 treff på NTNU. Fem av dem kom fra vårt institutt, legger han til.

- Dere begrenser premieringen til vitenskapelige tidsskrifter. Hvorfor omfatter ikke ordningen også populærvitenskapelig formidling?

- For det første ønsker vi å styrke oss internasjonalt. Det er bare mulig gjennom internasjonal publisering. I den siste evalueringa av fagmiljøet vårt kom zoologi godt ut, med fremragende forskning i internasjonal front. Nå jobber vi for å få opp biologene og bruker publisering som et virkemiddel.

- I denne sammenhengen er populærvitenskapelig formidling mindre viktig. Den største forskjellen er at vitenskapelige artikler gjennomgår høy grad av kvalitetssikring. Populærvitenskapelig formidling slipper igjennom uten noen form for sikring og har en helt annen målgruppe. Vi må først og fremst konsentrere oss om det som bidrar til vår faglige utvikling, avslutter Røskaft.

Klippet fra [universitetsavisa](#) ved NTNU.

STIMULERER: Institutt for biologi ved NTNU premierer forskere som publiserer mye. Fra venstre stipendiat **Anne Mortensen**, førsteamanuensis **Augustine Arukwe** (utdannet ved *Laboratorium for marin molekylærbiologi på Høyteknologisenteret, nå en del av Molekylærbiologisk institutt*) og instituttleder **Eivin Røskaft**.

Ny doktorgrad

Regulering av fordøyelse hos marine fiskelarver

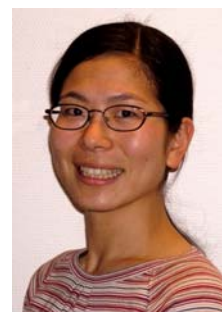
Yuko Kamisaka disputerte tirsdag 15. februar for doktorgraden ved Kyoto University, Japan med avhandlingen: "Gastrointestinal hormone cholecystokinin (CCK) in teleosts: the spatial and temporal distribution in the digestive tract of larvae and juveniles".

Dr. arbeidet har fokusert på cholecystokinin (CCK), et peptidhormon som produseres i enkeltceller i tarmveggen, og som spiller en nøkkelrolle for regulering av tarmfunksjon hos vertebrater. I tillegg er CCK også vist å påvirke metthetsfølelsen etter et måltid. Marine fiskelarver har ofte et svært enkelt fordøyelsessystem. I de fleste tilfeller består det av en enkel tarm uten magesekk, og det finnes svært lite kunnskap om hvordan fordøyelsesfunksjonen reguleres på de tidlige stadier.

Ved hjelp av kloning, *in situ* hybridisering, og immunohistokjemiske metoder har Yuko undersøkt ontogeni av CCK-produserende celler hos fire teleoster. Hun har vist tydelige forskjeller i distribuasjonsmønstre og når cellene kan identifiseres i tarmen. Forskjellene ser ut til å være korrelert med larvens morfologi. Hos kveite og tunfisk kunne ikke hormonet påvises i tarmen før en til to uker etter startfôring. Begge artene har en snodd tarm på larvestadiet, og de CCK produserende cellene ble kun funnet i fremre del av midttarmen. I sild og ayu som begge har en rett tarm kunne CCK-produserende celler sees fra klekking og de var i motsetning til kveite og tunfisk fordelt over hele midttarmen. Hos sild ble ikke CCK produksjonen i tarmen påvirket av sult så lenge det var plommesekk tilstede (fiskelarver begynner ofte å spise før plommesekken er oppbrukt), mens hos eldre larver uten plomme ble CCK produksjonen sterkt redusert etter sult. Dette indikerer at CCK produksjonen er genetisk programert i de tidlige stadier, men at den gradvis påvirkes av faktorer som har med tarmens innhold å gjøre etter hvert som larven begynner å spise.

Dr.graden konkluderer med at CCK-produserende celler er strategisk lokalisert for å optimalisere sansingen av de kjemiske nedrytningsproduktene fra fordøyelsen og derved gi god tilbakemelding og kontroll av nedbrytelsesprosessen. Et ubesvart spørsmål er likevel hvor godt fordøyelsen og appetitt er regulert hos fiskelarver der en ikke har påvist CCK ved startfôring.

Personalia: Yuko Kamisaka er født i 1975 og oppvokst i Toyota, Japan. Hun kom til UiB som gjestestudent hos Ivar Rønnestad i 1999-2000 og tok mastergrad ved Division of Applied Biosciences, Graduate School of Agriculture, Kyoto University i 2001. Hun fikk stipend fra the Japan Society for the Promotion of Science) og har arbeidet hele stipendiatperioden ved BIO (zoologisk institutt). Veilederansvaret har vært delt mellom prof. Masaru Tanaka (Kyoto) og Ivar Rønnestad (BIO). Dette er den første dr. graden fra dette samarbeidet som ble startet i 1994. Geir K. Totland har bidratt med veiledning i histologisk metodikk.

Ny artikkel

Vandvik, Heegaard og Måren: branner, beiting og biodiversitet

VANDVIK, V., E HEEGAARD, IE MÅREN, & PA AARRESTAD. 2005. Managing heterogeneity: the importance of grazing and environmental variation on post-fire succession in heathlands. *Journal of Applied Ecology* 2005 42: 139–149

Summary

1. Semi-natural habitats have been shaped by human disturbance regimes for centuries. Spatially and temporally heterogeneous land-use practices, such as cutting, burning, grazing and turf-cutting, have resulted in complex mosaic landscapes that are of high priority for conservation in Europe. Contemporary conservation subjects these systems to management regimes that are generally less diverse, in terms of disturbances and finescale temporal and spatial variability, than traditional land use, but the ecological consequences of these simplifications are unclear.
2. We investigated the interactive effects of fire and grazing on plant species composition and diversity along local environmental (moisture) gradients in coastal heathlands. A replicated series of post-fire successions ($n=12$) was initiated in three heathland habitats and the areas subjected to two grazing regimes. Floristic and environmental data were recorded in permanent plots over a 5-year period. Community data were analysed using multivariate ordination techniques (principal components analysis, partial redundancy analyses, and principal response curves) and generalized linear models.
3. Fire induced strong successional trends in the species composition of the heathlands. These trends differed among heathland habitats, and with grazing. Strong interactions

I mangel av bilde av Einar viser vi Susan Heegaard som er Director ved Minnesota Higher Education Services Offices.

between fire, habitat and grazing implied that the effect of grazing on the successional dynamics differed among habitats. Species diversity decreased in the first year after fire but increased beyond the pre-fire levels during succession. This trend was not affected by local environment or grazing, although there were main effect differences in diversity between environments and grazing regimes.

4. Synthesis and applications. Our results demonstrate that the two management practices do not have simple additive effects within the semi-natural system studied, as grazing created ecological opportunities for additional sets of species, increased variability among habitats, and added complexity to the post-fire successional dynamics. In order to preserve diversity, conservation management should thus aim to preserve the level of complexity of the traditional management regimes, both in

terms of the actual disturbances (e.g. fire and grazing) as well as the spatial scales at which they are applied. Further, the considerable change in these effects along the local environmental gradient brings into question the efficiency of general management prescriptions, and indicates that local environmental variability should be taken into account in the conservation of semi-natural habitats.

Stipendiat [Inger Måren](#) oppnådde også at bildet hun tok pryder forsida av *Journal of Applied Ecology*! Gratulerer!

Nytt om forskningsfinansiering og -administrasjon

Ny nasjonalkomité for Global Change –forskning

Forskningsrådet har oppnevnt en nasjonal komité som skal bistå i arbeidet med styrke og koordinere forskning knyttet til globale miljøendringer. [Les mer →](#)

Verken UiB eller noen av de andre universitetene er representert.

HAVET OG KYSTEN - Nytt program under planlegging

Det nye programmet ved Forskningsrådet, *Havet og kysten* er under planleggig med sikte på en første utlysning av midler i 2005. Programplanen har vært til høring som har resultert i mange innspill ([innspill fra BIO](#)) og Divisjonsstyret for store satsinger har ønsket en oversikt over kunnskapsstatus som grunnlag for det videre arbeidet med programplanen. Midt i februar var representanter for universiteter, departementer og Oljeindustriens Landsforbund samlet til workshop i Oslo for å starte arbeidet med å lage en slik kunnskapsstatus. [Les mer →](#)

Støtte til korte forskningsopphold ved museer, botaniske hager mm.

SYNTHESYS offers access to a considerable number of museums, botanical gardens etc. in several European countries: Austria, Belgium, Denmark, France, Germany, Great Britain, Hungary, Netherlands, Poland, Spain, Sweden. <http://www.synthesys.info/> Next deadline: **18 March**

Nordiske skogforskere danner nettverk

Fra 2005 er det i regi av Samnordisk skogforskning (SNS) etablert fire avanserte nordiske forskningsnettverk. I nettverkene deltar forskningsinstitusjoner fra alle de nordiske landene. Tre av nettverkene har også deltakere fra baltiske land. SNS har i denne første runden bevilget 1,5 millioner NOK for 2005 til etablering og drift av nettverkene, og det er gitt bevilgningstilsagn for ytterligere fire år. [Les mer →](#)

Ledige stillinger

Sjekk liste over ledige stillinger for biologer på <http://bio.uib.no/lokal/stillinger/biologistillinger.htm>